

Sivistysvaliokunta
00102 Eduskunta

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta sekä laiksi yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaanpanosta

Viite: Sivistysvaliokunta 27.9.2017 / HE 73/2017 vp / Asiantuntijapyyntö

Suomen yliopistot UNIFI ry lausuu luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta sekä laiksi yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaanpanosta seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia. Julkisoikeudellisena laitoksena toimiva Tampereen yliopisto ja Tampereen teknillisenä yliopistona toimiva TTY-säätiö yhdistettäisiin Tampereen yliopisto -nimiseksi säätiöyliopistoksi. Korkeakoulukokonaisuuteen kuuluisi uuden yliopiston lisäksi sen pääosin omistama Tampereen ammattikorkeakoulu. Suomen yliopistot UNIFI ry pitää lakiesitystä kannatettavana.

UNIFI pitää Tampere 3:a merkittävänä korkeakoulupoliittisena innovaationa ja suomalaisen korkeakoululaitoksen uudistamisen edelläkävijänä. UNIFI näkee, että Tampere 3 on suunnannäyttäjä tuleville sekä alueellisille että kansallisille toimintamalleille.

Yhdistymisessä tulee huolehtia siitä, että korkeakoulukokonaisuuden sisällä ammatillisten ja tiedepohjaisten korkeakoulututkintojen erilaiset profiilit säilyvät selkeinä ja yhteiskunnan tarpeita vastaavina. Iso, kompleksinen ja kunnianhimoinen kokonaisuus edellyttää huolellista strategista suunnittelua ja hyvää johtamista. Onnistuessaan Tampere 3 vahvistaa korkeakoulukokonaisuuden toiminnan laatua, kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta. Epäonnistuessaan uusi korkeakoulukokonaisuus olisi vähemmän kuin osiensa summa.

Uusi korkeakoulukokonaisuus edistää kansainvälisesti korkeatasoisiksi tunnustettujen tutkimusalueiden syntymistä ja vahvistumista sekä luo alustoja monipuoliselle kehitys- ja innovaatiotoiminnalle. Tampere 3 edistää korkeakoulujen yhteistyötä, rakenteiden uudistamista ja uusien toimintamallien omaksumista sekä mahdollistaa aiempaa ketterämpien in-

novaatioekosysteemien syntymisen, koska sama korkeakoulukonserni kykenee ottamaan haltuun koko TKI-ketjun perustutkimuksesta käytännön soveltamiseen. Huomion kiinnittyminen kehitys- ja innovaatio toimintaan ei kuitenkaan saa heikentää pitkäjänteisen perustutkimuksen edellytyksiä.

Uusi korkeakoulukokonaisuus antaa mahdollisuuden parantaa koulutuksen laatua ja lisää monialaisuutta. Kolmesta korkeakoulusta muodostettava uusi säätiöyliopisto sallii entistä monimuotoisempien opintopolkujen muodostamisen, mikä vähentää osaltaan tarvetta siirtä tutkimusta ja/tai korkeakoulusta toiseen.

UNIFI kannattaa korkeakoulujen opetusyhteistyön nykyistä laajempaa mahdollistamista. Opetusyhteistyön tiivistäminen parantaa ja tehostaa opetusresurssien yhteiskäyttöä sekä joustavoittaa opiskelijoiden koulutuspolkuja ja tuo korkeakoulujen kokonaistarjontaa entistä sujuvammin opiskelijoiden hyödynnettäväksi. Digitalisaatio ja paikasta ja etäisyyksistä riippumattoman korkeakouluopetuksen yleistymisen antaa kansallisesti uusia mahdollisuuksia opiskelijoille täydentää omaa koulutusportfoliotaan tarkoituksenmukaisilla sisällöillä luopumatta kuitenkaan omasta yliopistostaan. Lisäksi se mahdollistaa tarpeettoman päällekkäisen opetustarjonnan kriittisen tarkastelun. Kun opetusyhteistyö helpottuu, yliopistot voivat entistä paremmin tuottaa tutkimusprofiileihinsa ja omiin vahvuusalueisiinsa pohjautuvaa koulutusta.

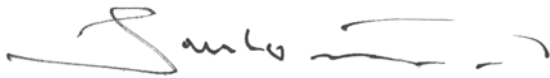
Opetusyhteistyön tiivistäminen on linjassa myös UNIFIn joulukuussa 2016 julkaiseman yliopistojen yhteisen vision kanssa. Yliopistot vastaavat antamansa koulutuksen ja tutkintojen laadusta. Yliopistot näkevät opetusyhteistyön syventämisen ennen kaikkea mahdollisuutena koulutuksen laadun parantamiseen, kun eri korkeakoulujen vahvuuksia voidaan hyödyntää opetuksessa nykyistä paremmin. Koulutuksen laadun parantaminen on koko akateemisen yhteisön yhteinen tavoite. UNIFI tähdentää, että opetusyhteistyö ei saa vaarantaa ammatillisten ja tiedepohjaisten korkeakoulututkintojen erilaisista profiileista kumpuavia erilaisia pedagogisia ja sisällöllisiä vaatimuksia. Opetusyhteistyön tehostaminen ei saa myöskään vaarantaa tieteelliseen tutkimukseen perustuvan opetuksen kehittämiseen tarvittavia resursseja.

Koulutuksen siirtoa koskeva ehdotus on tärkeä korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen kannalta. Koulutuksen siirtoja koskevan lainsäädännön tulee olla selkeä ja kohtuullinen, jotta siirtymät eivät aiheuta kohtuuttomia ylimääräisiä kustannuksia ja/tai laatuongelmia koulutustoiminnalle. UNIFI katsoo, että kolmen vuoden siirtymäaika on liian pitkä ja esittää, että siirtymäajan minimipituudeksi säädetään yksi vuosi. Opiskelijoiden siirtymäaika koskeva oikeustila on tärkeä selventää laintasoisella säännöksellä, koska se poistaa epävarmuutta koko yliopistoyhteisön osalta.

Ehdotus on korkeakoulujen strategisen johtamisen, profiloitumisen ja toiminnan suunnittelun kannalta erittäin kannatettava.

Helsingissä 26.9.2017

Suomen yliopistot UNIFI ry, Finlands universitet UNIFI rf

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Jouko Niinimäki".

Jouko Niinimäki
puheenjohtaja

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Leena Wahlfors".

Leena Wahlfors
toiminnanjohtaja